

A munkástanács feladatai:

A munkás tanács dönt minden, a munkahely termelésével, igazgatásával, gazdálkodásával kapcsolatos kérdésekről.

1. A gyár termelésének, gazdálkodásának irányítására saját soraiból válasszon a gyár állandó igazgatója mellé öt—tizenöt tagú igazgatói tanácsot, amely a munkástanács közvetlen utasításainak megfelelően dönt a gyár vezetésével kapcsolatos kérdésekben. Felveszi, illetőleg elbocsátja a gyár dolgozóit, gazdasági és műszaki vezetőit.

2. Kidolgozza a gyár termelési tervét, megszabja a műszaki fejlesztéssel kapcsolatos feladatokat.

3. A munkás tanács dönt az üzem sajátosságának legjobban megfelelő berendezés kialakításában, bevezetésében,

valamint az üzem szociális ellátásának fejlesztésében.

4. Dönt a beruházás és nyereségszemesedés felhasználásáról.

5. Megszabja a gyár, bánya, munkahely munkarendjét.

6. Az összes dolgozók előtt és az állam iránt felelős a helyes gazdálkodásért.

A munkás tanácsok jelenlegi főfeladata, hogy a munkahelyeken biztosítsa a rendet, fegyelmet, megindítsa a termelést.

A SZOT elnöksége az elhangzottak alapján javasolja megszervezni a munkás tanácsokat.

SZAKSZERVEZETEK ORSZÁGOS TANÁCSÁNAK ELNÖKSÉGE

A honvédelmi és a belügyminiszter parancsa

A Magyar Népköztársaság honvédelmi és belügyminisztere az alábbi parancsot adta ki:

Honvédek, Rendőrök, Tiszt-helyettesek, Tisztek, Táborno-kok, Bajtársak!

Október 28-án este elhangzott a rádióban az új nemzeti kormány népünk számára megúj-hódást hozó nyilatkozata.

A honvédség és a rendőrség a kormány programját teljes mértékben magának vallja és minden erejével az új nemzeti kormány rendelkezésére áll. Mindent elkövetünk azért, hogy a rend helyreálljon, hogy a békés építőmunka kezdetét vehesse, hogy nemzeti függetlenségünk és szabadságunk népünk üdvé-re kivirágozzék.

Megparancsoljuk:

1. A Magyar Néphadsereg és rendőrség parancsnokai és beosztottjai minden tekintetben maradéktalanul hajtják végre az új nemzeti kormány intézkedéseit, rendeleteit és utasításait. Tanácsának minden körülmények között tiszteletet népünk iránt és szilárd fegyelmességét.

2. A Magyar Néphadseregben és rendőrségben a mai naptól kezdve a megszólítás „bajtárs” legyen.

3. Az új sapkajelvény bevezetése a jelenlegi címer helyett tüzzelnek sapkájukra nemzeti színű szalagsávot.

A kormány nyilatkozat értelmében megszervezendő honvédségi, rendőrségi, munkás- és

ifjúsági karhatalmi alakulatok gyors megalakítására és felszerelésére intézkedünk. A részletes végrehajtási utasítást rövid időn belül kiadjuk.

Dicsőség a harcokban elesett hősöknek!

A néppel a független demokrátiát és szocialista Magyarországot!

Eljen népünk, honvédségünk és rendőrségünk egysége!

Parancsunkat hirdessék ki néphadseregünk és rendőrségünk minden katonája és beosztottja előtt.

Budapest, 1956. október 28. JANZA KÁROLY altábornagy, a Magyar Népköztársaság honvédelmi minisztere

DR. MUNNICH FERENC belügyminiszter

Tanúságtétel a felkelő fiatalok mellett

(Tudósítónktól.)

Csak látszólag apróság, amiről írunk, de tudniok kell mindazoknak, akik esetleg nem látták vagy nem tapasztalták saját maguk, hogyan viselkednek a felkelők. Szó esik fosztogatásról és rablásról e napokban — el kell mondani, hogy korántsem ez a jellemző, ez nagyon ritka. Csak végig kell menni a Bajcsy-Zsilinszky úton s megnézni a betört kirakatokat, a golyó találta, hatalmas nyílásokkal tátongó üvegeket, a magukat kínáló árukat. A kirakat ugyan betört, az áru ugyan egy kézmozdulattal elérhető s mégis: napok óta nem nyúlt hozzájuk senki! Akad-e akinek fája rá a foga? Hogyne akadna, hiszen még nem volt olyan forradalom, amelynek zürzavarát ne próbálta volna kihasználni néhány csirkefogó. De most nagyon nehéz helyzetben vannak ezek, mert a tényleges forradalmárok, mert a forradalmi ifjúság nem engedti őket.

Az egyik kirakatkából kilógott egy vég szövet. Valaki fel akarta emelni. Erre oda-lépett hozzá három diák. Egyikük a szövethez nyúló férfi vállára tette a kezét s csendesen így szólt: „Ne nyúljon hozzá mi nem azért harcolunk. Nekünk semmi nem kell ami a másé. Ne kelljen magának sem, mert nem engedjük meg.”

A kirakatokba odaírták az érintetlen áruk fölé: nem fosztogató a magyar! Rendüljön meg ettől mindenki, aki még most is arról beszél, vagy gondolni is mer arra, hogy a forradalmakat ezzel sértse meg. Lehetőleg fosztogatásról beszélni általában — ha elő is fordul ilyesmi — amikor olyan jelenetek zala-nak le mint például a következő. A Híradó Mozivai szemben van egy cipőüzlet.

Az emberek a tüzelés elől a közeli kapuk alá bújtak. Valaki, aki úgy érezte, hogy itt van az ő ideje, betörte a cipőüzlet kirakatát egy söprnyéllel, s hívta az embereket. A nép odadöfött, de nem azért, hogy lopjon, hanem azért, hogy megverje azt, aki betörte a kirakatot. Dühösen, az igaz, a tisztességes emberek felháborodásával húzták el a tolvajt a kirakattól.

Még egy jelenet. A Hold utcai csarnokban, mint mindenütt, nagy tolongás volt az élelmiszerekért. Röviddel a csarnoki boltok kinyitása után megjelent egy csoport fiatal, odaálltak a sorok elejére, s elkezdtek irányítani. Rendezett, szervezett lett az élelmiszerárúsítás. Nyugodtan beszéltek arról, hogy ők a felkelőkhöz tartoznak, s most nagyon fontos, hogy a nép fegyverrel legyen, hogy megőrizze nyugalma, hogy vigyázzon saját magára az ország javára. Mindenki szeretettel, tisztelettel nézett ezekre a fiatalokra.

Válasz a Pravdának

A Pravda legutóbbi számában tudósítójának cikkét közli a magyarországi eseményekről. A cikk címe: »A népellenes kaland összeomlása Magyarországon«. Ez terved. Ami Budapesten történt, nem volt sem népellenes, sem kaland, s nem is omlott össze. Őt napig robantak a bombák, szóltak a halálosztó gépfegyverek, őt napig vértett és szenvedett ez a balsors-tépte város és mégis, mégis, száz halálán át is az igaz hazaszeretet, a demokrácia eszméi égtek a szívekben, a szocialista demokrácia jelszavai szóltak a leghangosabban, nem a reakcióé, nem az ellenforradalomé! Szabadságot akar Pest és Buda forradalmi népe, népszabadságot, önkény, terror és félelemmentes életet, több kenyeret és nemzeti függetlenséget. Ez volna hát a »népellenes kaland«? Ami összeomlott, s valóban népellenesnek nevezhető: az a Rákosi—Gerő-klikk uralma.

A cikk továbbá azt állítja, hogy a pesti nép megmozdulását, a felkelést az angol és amerikai imperialisták aknamunkája váltotta ki. Nyugodtan elmondhatjuk: Budapest egész másfélmillió lakosságát bántja és sérti a Pravdának ez a megállapítása. Testben vagy lélekben Budapest nagy része ott volt a keddi tüntetésen s mindvégig együtt érzett vagy egyetértett a nagy népmegmozdulás alapvető, hazafias és demokratikus céljaival. Az őt napig dúló véres, tragikus, de egyben felemelő küzdelem nem holmi aknamunka váltotta ki, hanem — sajnos — önnön hibánk, bűneink, s e hibák és bűnök közül is elsősorban az, hogy nem övtük, nem védjük a szent tüzet, amit nagy őseink ránk hagytak örökre: a nemzeti függetlenséget! Mit kíván a magyar nemzet? — tették fel a kérdést 1848-ban a márciusi ifjak. — Kívánja a nemzeti függetlenségét — hangzott az első válasz, az első a Petőfiék 12 pontja közül. Be-

szeljük végre nyíltan! Ma is ez az első válasz, ma is ez az első a nemzet követelése között: Magyarország legyen szabad, legyen független ország — s ezen az alapon éljen békében és barátságban szomszédjával, a Szovjetunióval! Ezért harcoltunk, ezt akarta s akarja a tollával küzdő író és újságíró, ezt a mérnök és a munkás, a paraszt és a tüntető diák, ezt a felkelők — és az ország minisztereinek. Nyomasztó teher, mázsás szikla gördült le szorongó szívünkről, amikor e követelést magáévá tette az új kormány és a párt új vezetőtestülete. Vörösen, mint ami véreben fűdött: de mégis a szabadság és a béke napja bukkan ki ezzel a sötét felhők mögül...

S ha már erről szólnak: még egy megjegyzést hadd tegyünk a Pravda sajnálatos cikkére. Igaz, napokig dúlt az áldatlan testvéri háború, s most már, hisszük, véget ér. Büntetni kell majd — büntetni azokat, akik hatalmukat féltve és életükért rettegve felidéztek ezt a harcot, akik védtelenekre adtak tüzparancsot a parlament előtt. Büntetni kell a forradalmi hullámba sodródott, börtönből szabadult bűnöző elemeket is. Büntetni kell majd, de ez más, mint az a »felszámolás«, amiről a Pravda ír. A magyar nép harcat nem tudta, s ma már nem is akarja senki »felszámolni«! Ez a harc meghozta, ha drága áron is, a maga gyümölcsét, meghozta a nagy szabadságeszmék győzelmét, s ezzel, csak ezzel ezel megmozdult végre e véráztatott földön: a fegyverek csendjét, a békét, s új, szép, többé már nem véres harcaink és alkotó munkánk kezdetét.

Molnár Miklós

(Megjelent a Szabad Nép 1956. október 29-i számában.)

Ami most történik az a magyar nép óhajának a kifejezése

Hétfői belgrádi lapok a magyarországi eseményekről

A hétfői belgrádi lapok a magyarországi események kapcsán közlik a többi között a magyar kormány legújabb kiáltványát, amelyben a kormány elítéli azokat a felfogásokat, amelyek szerint a jelenlegi nagy népi megmozdulás ellenforradalom. Kiemelik továbbá a belgrádi lapok, hogy meggyőzés jött létre a szovjet csapatoknak Budapestről való kivonásáról.

A belgrádi Politika kommentárt fűz a magyarországi eseményekhez. Nagy Imre hazafias nemzeti kormányának és programjának — írja — megmentheti az országot a vérengzéstől, ha határozottan megvalósítja a legsúlyosabb népi követeléseket, amelyeket egyébként a program is felölel.

A Politika a továbbiakban annak a véleményének ad kifejezést, hogy Budapestet valószínűleg elkerülték volna ezek a tragikus események, ha idejében figyelmet szentelnek a magyar nép óhajának és követeléseinek. A tragikus eseményekre nem Kádár János és Nagy Imre, hanem a Rákosi gárdából hatalmon maradt emberek miatt került sor — írja.

A többi között a Politika kommentátora. A kormány- és pártvezetőség által bejelentett program azoknak a követeléseknek ad helyet, amelyekkel Budapest utcáin a tüntetés elején és előtte lehetett hallani. Nagy Imre kormányának egyik legpozitívabb döntése közé tartozik többek között kétségtelenül az is, hogy elrendelte a tüzelés beszüntetését és a fegyveres erőknél a támaszpontokra való visszatérését.

Ez a lépés annak az óhajnak ad kifejezést, hogy minél előbb megszűnjék a vérengzés és előkészültesek a helyzetet a gyökeres reformok megvalósítására. Ez pedig egyúttal tanúbizonyságot tesz az új vezetők meggyőződéséről, hogy mindaz, amihez ezekben a drámai és történelmi pillanatokban kezdenek, a nép óhajának a kifejezése.

Mindazok a magyarok, akik szívükön viselik a szocialista Magyarországi jövőjét, a kormányval közös gondolat alapján lehetővé teszik majd az országban a béke biztosítását — fejezi be kommentárját a Politika.

Lukács György egyetemi tanár, népművelési miniszter üzenete a magyar ifjúságnak

Kedves fiatal barátaim!

Tudjátok jól, hogy régen elégedetlen voltam nagyon sokkal, amit pártunk és kormányunk az utolsó években csinált. En ennek az elégedetlenségnek még Rákosi idejében a nyilvánosság előtt kifejezést adtam. Ezt a jogos elégedetlenséget a politika nem demokratikus jellege és a nemzeti függetlenség, a nemzeti hagyományok, a nemzeti sajátosságok elhanyagolása váltotta ki. Ennél fogva érthetőnek és jogosnak tartom, hogy az ifjúság elégedetlensége nyíltan kirobbant. Sajnálatra méltó módon ez a jogos elégedetlenség olyan formákat öltött, ami számos áldozattal járt és mozgáshi teret adott a hazánkban még mindig létező reakciós áramlatoknak. Ennek a megállapításnak azonban nem szabad elhomályosítania azt a tényt, hogy az ifjúság demokratikus, függetlenségi és nemzeti követeléseinek túlnyomó része jogos volt, megvalósítható és megvalósítandó. Az új kormány legfőbb feladata lesz egy ilyen demokratikus és nemzeti programot kidolgozni és végrehajtani.

Az utolsó napok szörnyű leckéjéből mindenkinek tanulnia kell. A legsürgősebb tanulságok: állami, társadalmi, gazdasági és kulturális életünket az igazi demokrácia szellemében újjáalakítani. Ez az igazi demokrácia alkalmas arra, hogy elsöpörje a sztálinizmus minden maradványát. A demokratikus szabadságnak, a nép önmegvalósító hatalmának minden

irányú kiépítése az igazi alap arra, hogy megtaláljuk a szocializmus magyar útját és a szocializmus megvalósításának magyar módját az élet minden területén sikerrel alkalmazzuk.

Ezeknek a nagy céloknak megvalósítása érdekében kell összefogni minden szabadságszerető embernek, elsősorban a magyar ifjúságnak. Ebben a munkában szeretnék veledek együtt dolgozni!

A Szakszervezetek Országos Tanácsának felhívása a magyar munkásosztályhoz

Munkások!

Megvalósult a munkásosztály kívánsága. Az üzemeket munkástanácsok fogják vezetni; ez betetőzése a gyárak népi tulajdonba vételének.

Munkások és műszakia!

Most már teljesen magatoknak érezhetitek az üzemeket, amelyeket ezennel magatok irányíthattok. Meg fog szünni az üzemek addigi túlzott központi irányítása; meg fognak szünni az ezzel kapcsolatos hibák.

A munkástanácsokra nagy felelősség hárul, ezért nagy körültekintéssel a legtapasztaltabb, legderekasabb dolgozók közül válasszátok a munkástanács tagjait.

Az új kormány fel fogja emelni a kis fizetésűek bért. Minél hamarabb megkezditek a termelést a gyárakban, minél jobban dolgoznak a munkástanácsok, annál előbb és annál nagyobb mértékben lehet majd a béreket emelni. Támogassátok tehát az új kormányt, a szocializmus építő, szabad, demokratikus Magyarországi, jó munkával.

A SZOT ELNÖKSÉGE

Kovács Béla földművelésügyi miniszter nyilatkozata az új kormányról

Kovács Béla, az újonnan megalakult nemzeti kormány földművelésügyi minisztere nyilatkozott a saját munkatársának. A többi között ezeket mondotta:

Szükségesnek láttam egy koalíciós kormány kialakítását, mivel lehetetlen, hogy a Magyar Dolgozók Pártja egyedül vigye tovább az ország ügyeit. Ez a körülmény szükségessé teszi, hogy a béke, a rend és a nyugalom helyreálljon. Nyilvánvaló,

hogy az új kormány feladata nemcsak az ország ügyeinek továbbvitelében kell hogy megnyilvánuljon, hanem országunk demokratikus alapjainak lerakásában is, hogy munkáját a nép akaratának megfelelően végezhesse. Hogy ezt a célt elérjük, ahhoz az szükséges, hogy a lakosság viselkedjék fegyverezetten, ítélje el a fosztogatást és védje meg a népvagyont.

Hírek — sorokban

A Népköztársaság Elnöki Tanácsa a Minisztertanács előterjesztésére elfogadta Bebrüts Lajos közlekedés és postaügyi miniszter lemondását. Ugyanakkor a Minisztertanács előterjesztésére az Elnöki Tanács Csanádi György közlekedés- és postaügyi miniszterre megválasztotta.

A budapesti VI. kerületi nemzeti tanács a Sztálin út nevét „Magyar ifjúság útja” névre változtatta meg. A Sztálin-hídat Árpád-hídnak, a Sztálin tért Dózsa térnek nevezték el.